

BE2400011 - Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden

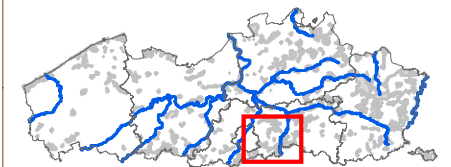
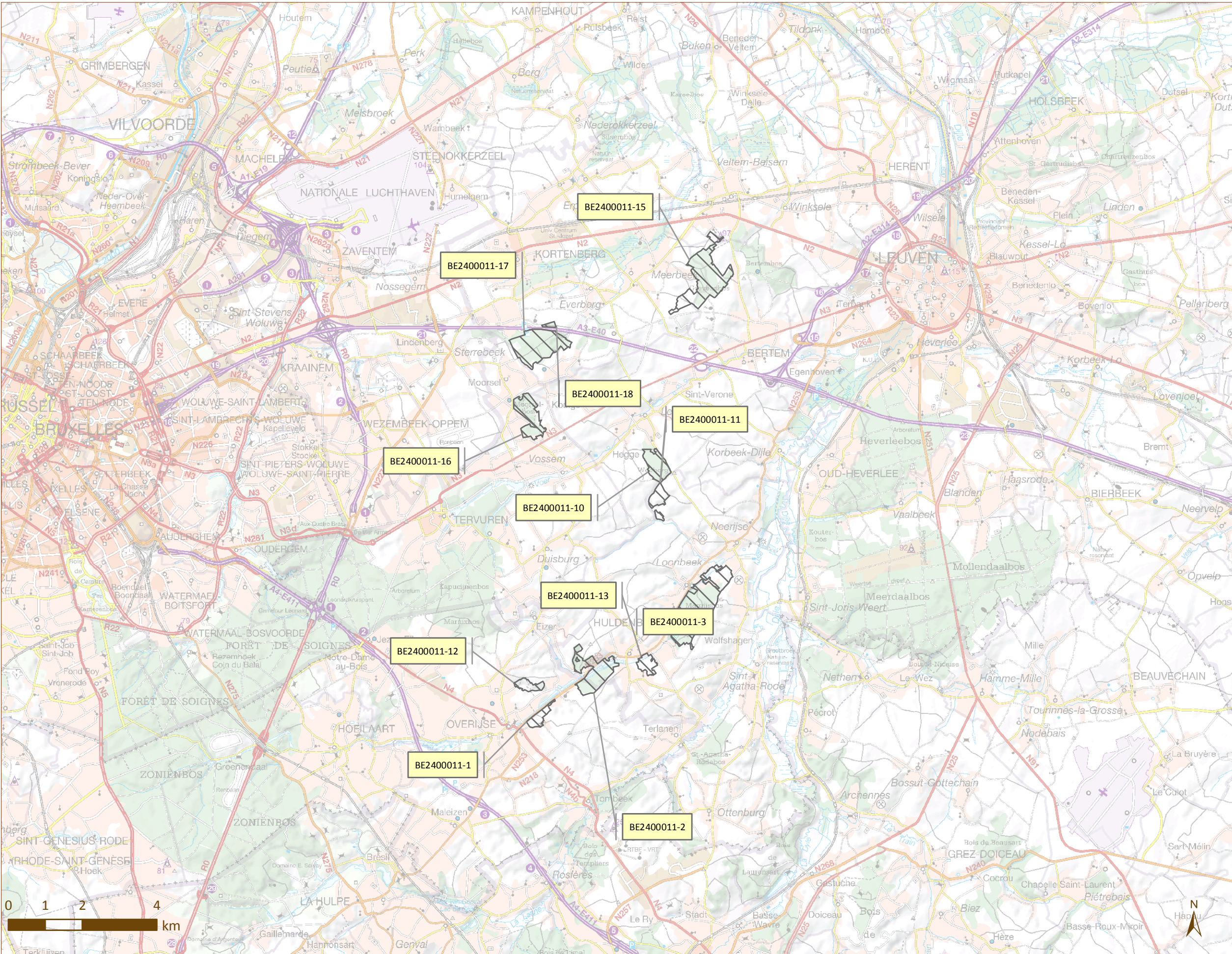
BE2422315 - De Dijlevallei

Managementplan Natura 2000 1.0

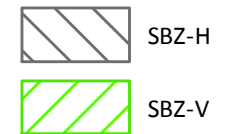
Statuut document:	Informatief document
Auteur:	Agentschap voor Natuur en Bos
Datum:	19/12/2014
Documentnummer:	Natura2000_0000328

**AGENTSCHAP
NATUUR & BOS**

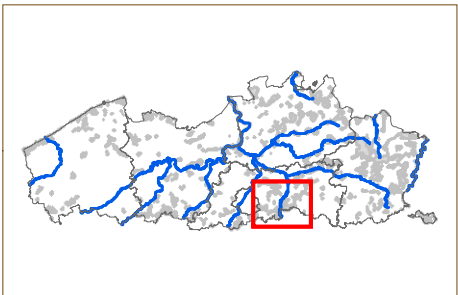
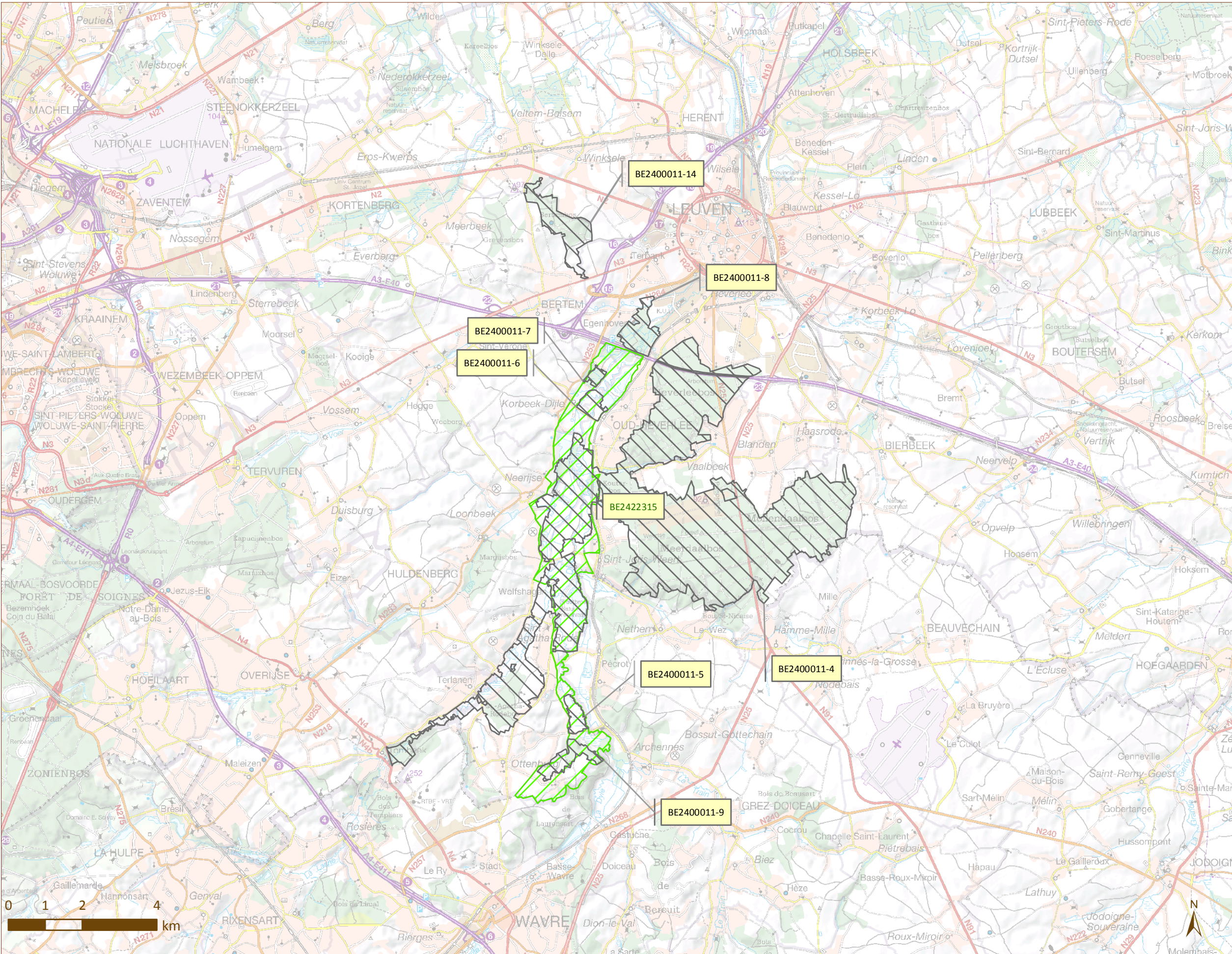
Legende

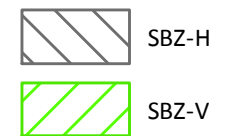
**Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn**

Vlaanderen
is natuur

Legende

Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn

Vlaanderen
is natuur

Inhoudstafel

1. Inleiding

2. Taakstelling

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

3 Openstaande taakstelling

3.1 Habitats

3.2 Soorten

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

4.1 Inspanningsmatrix

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

6 Richtkaart

6.1 Situering actuele habitats

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

6.7 Zoekzones

6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

1. Inleiding

Algemeen kader

Om de soortenrijkdom van planten en dieren en hun leefgebieden in de toekomst de noodzakelijke kansen te geven, is op grond van Europese richtlijnen, de Vogel- en Habitatrichtlijn, een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden aangeduid: het Natura 2000-netwerk. In Vlaanderen zijn 62 Natura 2000-gebieden aangeduid, ook **speciale beschermingszones (hierna: SBZ)** genoemd. Deze gebieden zijn belangrijk om kansen te geven aan soorten en habitattypes van Europees belang. Voor Vlaanderen handelt het om 46 habitattypes, 49 diersoorten en 55 vogelsoorten.

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een ‘gunstige staat van instandhouding’ te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde **G-IHD**) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde **S-IHD**) bepaald. Deze S-IHD zijn, na een intensief overlegproces tussen 2010 en 2013, vastgelegd in aanwijzingsbesluiten die door de Vlaamse regering definitief werden goedgekeurd op 23/04/2014.

De realisatie wordt gefaseerd en programmatorisch aangepakt. De realisatie van de instandhoudingsdoelen is complex: niet alle kennis is al aanwezig, verschillende belangen en personen zijn betrokken, de middelen en tijd zijn beperkt. Daarnaast is het belangrijk voor alle betrokken partijen om voortgang te maken. Omdat Vlaanderen zesjaarlijks aan Europa moet rapporteren over de voortgang, is geopteerd voor fases/cycli van zes jaar. Per cyclus wordt een **Vlaams Natura 2000 programma** opgemaakt met de Vlaamse taakstelling voor de komende periode. Inspanningen die binnen de programmacyclus moeten worden gerealiseerd zijn bindend. Het programma omschrijft ook welke engagementen sectororganisaties of overheidsinstanties opnemen en welke budgettaire consequenties hier aan verbonden zijn. Op het niveau van de speciale beschermingszones wordt de realisatie van de taakstelling opgevolgd en gestuurd via een **Managementplan Natura 2000**.

Focus Vlaams Natura 2000 programma 2014–2020

Voor de eerste programmaperiode 2014-2020 vertrekt het Natura 2000-programma van de Europese Biodiversiteitsstrategie, van Vlaanderen in Actie (ViA) en van het Pact 2020. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat in 2020, aan het eind van de eerste programmaperiode, 16 van de 46 beschermde habitattypes in een gunstige staat van instandhouding moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor de habitattypes die niet behoren tot de 16 habitattypes 2020 worden in 2020 tussendoelen gesteld rekening houdend met de doelafstand tot 2050. Deze tussendoelen omvatten naast stand still ook de opdracht om in totaal 70% van de oppervlakte onder correct beheer te brengen. Ook voor soorten worden tussendoelen bepaald om de doelstellingen in 2050 te realiseren. Er worden geen specifieke ‘soorten 2020’ bepaald aangezien de op Europese schaal betere situatie van soorten. Bovendien wordt verwacht dat soorten ook zullen profiteren van de inspanningen voor de habitats.

Doelstelling en inhoud managementplan

De realisatie van de instandhoudingsdoelen gebeurt door maatregelen op het terrein door verschillende mensen en organisaties. De concrete ruimtelijke ligging, de planning van en afspraken over deze maatregelen zijn/worden opgenomen in plannen of projecten. Het managementplan geeft per SBZ een overzicht van de uitgevoerde, geplande en/of noodzakelijke plannen of projecten van de verschillende organisaties en mensen (= informatief). Op basis van de inschatting van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de verschillende doelen en de taakstelling opgenomen in het Natura 2000 programma 2014-2020, geeft het bovendien ook aan voor welke terreinacties er nog afspraken moeten worden gemaakt en met welke prioriteit (= richtinggevend).

Om de vooruitgang en de realisatie van de doelen, indien nodig, te kunnen afdwingen is het managementplan het kader voor de afweging van projecten en plannen en voor het opleggen van bepaalde maatregelen. Het managementplan wordt opgemaakt en beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: het ANB) in overleg met het overlegplatform dat door het ANB voor elke speciale beschermingszone of –zones wordt georganiseerd. De goedkeuring van het managementplan gebeurt door de Vlaamse regering na formeel advies van de Gewestelijke Overleginstantie.

Gezien de technische en maatschappelijke complexiteit van de opdracht tot het realiseren van de taakstellingen; is vastgelegd dat per planperiode verschillende fasen kunnen worden onderscheiden. De startversie (managementplan 1.0) beschrijft de taakstelling voor deze planperiode voor de speciale beschermingszone. Bij de start/het einde van elke fase wordt een geactualiseerde en aangevulde versie van het managementplan vastgesteld. Voor het afronden van elke fase wordt een generieke timing op Vlaams niveau opgelegd voor alle SBZ:

- MP 1.0 met een beschrijving van de taakstelling voor deze planperiode in elke SBZ (2014).
- MP 1.1 met een beschrijving van de stand van zaken, geplande acties en gekende (prioritaire) acties (2015).
- MP 1.2 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties en uitgewerkte prioritaire acties (2017).
- MP 1.3 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties, een stand van zaken van de prioritaire acties met, indien nodig, een beschrijving van de verplichtende maatregelen (2017).

Inhoud managementplan

De inhoud van het managementplan is wettelijk vastgelegd in artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014. De inhoudstafel van voorliggend document volgt de daarin voorgeschreven samenstelling.

Statuut van voorliggend Managementplan 1.0

Dit managementplan 1.0 is gebaseerd op het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone ‘BE2400011 Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden’ en tot definitieve vaststelling voor die zone en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone ‘BE2422315 De Dijlevallei’ van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 (hierna: het S-IHD-besluit).

Dit managementplan 1.0 werd niet formeel vastgelegd en is een informatief document. Overeenkomstig de afspraak op de vergadering van de Vlaamse Overleggroep (dit is de voorloper van de Gewestelijke Overleginstantie) van 09/07/14 is het te beschouwen als een basis- of startversie van de managementplannen met indicatieve opgave van de taakstelling per SBZ en per deelgebied. Nog niet alle elementen van een managementplan, zoals beschreven in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014, zijn ingevuld. Bij elk hoofdstuk is aangegeven of, dan wel in welke mate, dit ingevuld werd in deze planversie.

2. Taakstelling

Het gebiedsgericht kader voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen is door de Vlaamse regering vastgesteld op 23/04/2014 . Per SBZ zijn de specifieke doelstellingen en de prioritaire inspanningen vastgelegd. In paragraaf 2.1 worden de vastgelegde doelstellingen weergegeven. Per landschapstype zijn het doel en de bijbehorende habitats en soorten opgenomen. Per soort en habitat zijn ook het gebiedsgericht kwantiteitsdoel (populaties of oppervlakten) en kwaliteitsdoel beschreven. In paragraaf 2.2 zijn de inspanningen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de verschillende doelstellingen opgenomen. De laatste paragraaf (2.3) bevat de lijst van gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering die naar boven zijn gekomen tijdens het overleg over de doelstellingen.

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

Legende	
Symbool	Omschrijving
+	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit
=/+	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale uitbreidingsmogelijkheid
=(-)	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale inkrimpingsmogelijkheid

In onderstaande tabel met de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied worden doelstellingen voor enerzijds het gedeelte dat habitatrichtlijngebied is en anderzijds het gedeelte dat 'zuiver vogelrichtlijngebied' (lees enkel vogelrichtlijngebied maar geen habitatrichtlijngebied) is, niet onderscheiden, maar geïntegreerd. Aan de drie criteria die tegelijk vervuld dienen te zijn om deze doelen voor beide ruimtelijk afgebakende gebieden van elkaar te onderscheiden, werd immers niet voldaan. De drie criteria zijn:

- het zuiver vogelrichtlijngebied handelt over een relevante oppervlakte;
- het betreft in dit gebied relevante doelstellingen en;
- de doelstellingen die in het gedeelte dat zuiver vogelrichtlijngebied is, gerealiseerd dienen te worden, zijn (reeds in dit stadium) bekend.

De doelen worden per landschap weergegeven. In dit gebied komen volgende landschapstypes voor:

- Vallei: vijver- en moeraslandschap
- Vallei: natte graslanden en ruigten
- Vallei: waterlopen
- Het boslandschap: bos en heide

De eerste twee landschappen komen overeen met open ecotopen en kwalificeren twee reeksen van habitattypes:

- de volgende leefgebieden voor een aantal Europees te beschermen moerasvogels (Roerdomp, Woudaap, Porseleinhoen, Blauwborst, IJsvogel Grote zilverreiger en Kleine zwaan)
 - open moerasgebieden met riet en kwaliteitsvol open water;
 - grote zeggenvegetaties, dottergraslanden en zeer natte kort blijvende graslanden of grazige vegetaties gebied in een groot en open graslandcomplex.
- de volgende Europese habitattypes
 - laaggelegen schraal hooiland (6510) waarvoor het gebied essentieel is;
 - voedselrijke zoomvormende ruigte van het laagland (6430);

Kwaliteit

Kwaliteitsvolle open moerasgebieden en natte graslanden- zeggencomplexen kunnen alleen maar bereikt worden door een herstel van de natuurlijke waterhuishouding. In dit opzicht is er een combinatie mogelijk met de inschakeling van de Dijlevallei als natuurlijk overstromingsgebied, op voorwaarde dat de waterkwaliteit verbetert en het te langdurig en te vaak overstroomd voorkomen wordt.

- Waterlopen bevinden zich afwisselend in bos (Laan, IJse) en in open valleilandschap (Dijle)
- Boslandschap : Gesloten ecotopen, komen veel voor en omvatten 4 Europese habitattypes waarvoor het gebied zeer belangrijk of essentieel is, met name Atlantische zuurminnende beukenbossen (9120), Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum (9130), Sub-Atlantische en Midden-Europese wintereikenbossen (9160) en Alluviale bossen (91E0). Hier is de globale doelstelling minstens het behoud van de hoogwaardige boshabitats en de verbetering van de kwaliteit vooral op het vlak van structuurrijkheid (onder meer open blekken onder de vorm van Droge Europese heide of soortenrijk heischraal grasland) en dood hout. Het verbinden van een aantal bossen door bosuitbreiding is in een aantal gevallen noodzakelijk voor een duurzame instandhouding van de boshabitats en de voor deze habitats typische soorten zoals Middelste bonte specht. Voor de Middelste bonte specht vervult het gebied een essentiële rol op het vlak van het bereiken van een regionaal gunstige staat van instandhouding.

Omdat enkele habitattypes van eerder geringe oppervlakte thuishoren in de open plekken van het bos of de bosranden, worden de droge Europese heide (4030) waarvoor het gebied belangrijk is, en de soortenrijke heischrale graslanden (6230) waarvoor het gebied zeer belangrijk is, als behorende tot het boslandschap gerekend.

Landschap: Boslandschap

Het boslandschap is nadrukkelijk aanwezig in het gebied. Het boslandschap is belangrijk voor de volgende Europese te beschermen soorten en habitattypes:

- Zwarte specht, Middelste bonte specht, Wespendif, Vliegend hert,
- boshabitats 7220, 9120, 9130, 9160 en 91E0.

In de open sfeer van het boslandschap zijn voor dit gebied ook droge Europese heide (4030) en soortenrijke heischrale graslanden (6230) van belang. Er is voor deze Europese habitattypes een toename voorzien van 27 ha, deels door omvorming.

In totaal is er binnen de speciale beschermingszones slechts een effectieve bosuitbreiding voorzien van 87 ha (richtwaarde). Er wordt een totale toename voorzien van de Europees te beschermen boshabitats van 234 ha, dit door omvorming.

In de context van het boslandschap kan ook niet voorbij gegaan worden aan de rol en de nood van “buffer- en schermbossen”. Hiermee wordt bedoeld op de boszones die gelegen zijn in de rand van het habitatrichtlijngebied.

Habitats - Boslandschap			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteits doelstelling
4030 - Droge Europese heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 5 ha naar 25ha, op de meest potentierijke plaatsen (vooral in deelgebieden BE2400011-4b Meerdaalwoud en BE2400011-4d Rodebos).	Kwaliteitsverbetering. Instellen van een gericht heidebeheer om verbossing te voorkomen en de gewenste structuur en vegetatie te bereiken.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de actuele relictten (2.6 ha) naar een oppervlakte van minimum 10 ha. Het betreft deelgebieden BE2400011-4d (Rodebos & plaatselijk op valleiflank Laanvallei), BE2400011-4b (ex-militair domein Meerdaalwoud) en BE2400011-14 (Koeheide). Indien mogelijk herstel van alle relictten, o.m. in deelgebied BE2400011-3 (Margijsbos) en BE2400011-15 (Grevenbos)	Goede lokale staat van instandhouding voor de struisgraslanden in Rodebos en Koeheide; een uitstekende lokale staat van instandhouding voor de heischrale vegetaties in het voormalig militair domein van Meerdaalwoud. Gericht en intensief beheer om verbossing, verstruweling en eutrofiëring te voorkomen en te herstellen. Aandacht voor open verbindingen binnen het boslandschap.
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype vochtige boszomen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de interne en externe vochtige boszomen in de vochtige bosgebieden tot 5-15 km. Doel is om per bosgebied minstens ¼ van de potentiële interne en externe bosranden als boszoom te beheren.	Verbetering van de kwaliteit van de bestaande boszomen, best in het kader van mantel-zoom vegetaties en in combinatie met gericht beheer (het tegengaan van verruiging, ruderalisering en exoten).
7220 - Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)	Doel	=	=
	Omschrijving	Behoud van de huidige habitatvlekken (ongeveer 0.4 ha).	Minstens behoud van de huidige kwaliteit met voor het habitat typische mossen en karakteristieke processen, behoud van de gunstige waterhuishouding en waterkwaliteit. Gezien de hoge kwetsbaarheid van dit habitattypen moeten deze boszones onttrokken worden van exploitatie om degradatie van het habitat te vermijden.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion)	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Toename van de huidige oppervlakte (1849 ha) naar 1989 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 27 ha. Bosuitbreidingen zijn ook nodig voor buffering en om verbindingen tussen bestaande boscomplexen te realiseren (bv. “verbindingsgebied “ Heverleebos-Meerdaalwoud). en vooral voor verbinding – en dus vergroting - en buffering van kleinere boskernen.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd over de volledige bosoppervlakte binnen SBZ. Het bosbeheer wordt gericht op de verdere ontwikkeling van dit habitat, met als prioriteit de best ontwikkelde zones (oude eiken- en beukenbestanden). In deze zones is het aangewezen dat de ecologische bosfunctie primeert en zullen alle beheeringrepen er in eerste plaats gericht zijn op de verdere ontwikkeling van dit boshabitat, zodat een goede staat van instandhouding kan bereikt worden. Ook in de andere, sterker gedegradeerde habitatvlekken wordt gestreefd naar een substantiële verbetering via volgende verbeteropgaven: - terugdringen van naaldhout en exoten; - verbeteren van de horizontale en verticale structuur, met bijzondere aandacht voor open plekken en interne en externe bosranden (verbindingen voor fauna van habitats 4030 en 6230); - verhogen aandeel oude bomen en staand en liggend dood hout; - voorkomen van verruiging en vergrassing. Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Havik, Boommarter, Das, <u>Wespendief</u>, <u>Zwarte specht</u>, <u>Middelste bonte specht</u>, <u>Vleermuizen</u>, Fluiters, Levendbarende hagedis, Hazelworm, Kleine ijsvogelvinder, <u>Vliegend hert</u> [*]. [*] Onderstreepte soorten zijn soorten van bijlage I, II, III of IV van het natuurdecreet.
9130 - Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Behoud en waar mogelijk toename van de bestaande habitatvlekken van 42 ha naar een oppervlakte van 49 ha. Richtwaarde voor bosuitbreiding is 3 ha. De belangrijkste deelgebieden voor de realisatie van de doelstelling zijn BE2400011-16 (Moorselbos) en BE2400011-17 (Hogenbos).	Globaal wordt een voldoende tot goede staat van instandhouding nagestreefd. Verbeteropgaven: - terugdringen van naaldhout en exoten; - verbeteren van de horizontale en verticale structuur, met bijzondere aandacht voor open plekken en interne en externe bosranden (fauna!); - verhogen van de lichtinval in het bos; - herintroduceren van voor dit habitattypen typische boomsoorten die een verbetering van de standplaats (goede humusvormers) verzekeren (terugdringing verzuring) zowel in de boom- als struiklaag. Boomsoorten die het verzuringsproces van de bodem versterken worden indien nodig teruggedrongen (o.a. beuk); - verhogen aandeel oude bomen en staand en liggend dood hout; Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Houtsnip, <u>Havik</u>, Wespendief (Bijlage IV-soort), <u>Zwarte specht</u> (Bijlage IV-soort), <u>Middelste bonte specht</u> (Bijlage IV-soort), Vleermuizen (<u>Bijlage II & III-soorten</u>), Das, Hazelworm, Kleine ijsvogelvinder, Vliegend hert [*]. [*] Onderstreepte soorten zijn soorten van bijlage I, II, III of IV van het natuurdecreet.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Minstens behoud van de aanwezige habitatoppervlakte (409 ha) en toename tot 413 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 3 ha. Er wordt een maximaal herstel van het habitattype beoogd door omvorming van niet habitatwaardige bossen en op locaties waar verzuring van de bodem tot de teloorgang van het habitattype hebben geleid en de verzuring nog omkeerbaar is. Nader onderzoek moet deze zones lokaliseren en de herstelmogelijkheden kwantificeren. Realiseren van bosuitbreidingen (3 ha binnen SBZ) om kleinere, geïsoleerd gelegen bossen te bufferen.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd. In die bosbestanden die reeds uitzonderlijke kwaliteiten bezitten (hoge dichtheid oude bomen, hoge structuurrijkdom) wordt een bosbeheer gevoerd dat deze maximaal behoudt. Verbeteropgaven: - terugdringen van naaldhout en exoten; - verbeteren van de horizontale en verticale structuur, met bijzondere aandacht voor open plekken en interne en externe bosranden (fauna!); - verhogen van de lichtinval in het bos; - herintroduceren van voor dit habitattype typische boomsoorten die een verbetering van de standplaats (goede humusvormers) verzekeren (terugdringing verzuring) zowel in de boom- als struiklaag. Boomsoorten die het verzuringsproces van de bodem versterken worden indien nodig teruggedrongen (o.a. beuk); - verhogen aandeel oude bomen en staand en liggend dood hout. Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Houtsnip, <u>Havik</u>, Boommarter , Wespendif (Bijlage IV-soort), <u>Zwarte specht</u> (Bijlage IV-soort), <u>Middelste bonte specht</u>(Bijlage IV-soort), Vleermuizen (<u>Bijlage II & III-soorten</u>), Vuursalamander, Das, Hazelworm, Kleine ijsvogelvinder, Vliegend hert, Grote weerschijnvlinder [*]. [*] Onderstreepte soorten zijn soorten van bijlage I, II, III of IV van het natuurdecreet.
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae), subtype bronbos	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige habitatvlekken, aanwezig in de vorm van vegetatielinten rond bronnen in een matrix van zure beukenbossen (9120), Eiken-Haagbeukenbossen (9160) of alluviale bossen (91E0).	In deelgebieden met voldoende oppervlakte wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd (m.u.v. criterium oppervlakte). Vaak hangt de algemene kwaliteit (structuur, dood hout, exoten, ...) samen met die van het omringende bostype, en moeten ook daar maatregelen genomen worden. Behoud en waar nodig herstel van een gunstige waterhuishouding (kwaliteit en kwantiteit grondwater). Dit impliceert o.a. een aanpassing van de bemestingsdruk en/of aanpassing van het landgebruik van de infiltratiegebieden (bv. aan Rodebos). Exploitatieschade moet vermeden worden in deze kwetsbare habitatvlekken. Het habitat moet voldoen aan de ecologische vereisten van voor het habitat typische soorten als de Gewone bronlibel en Grote weerschijnvlinder. Verdere voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit zijn Vinpootsalamander, Vuursalamander, Houtsnip, Goudvink, Matkop, Kleine bonte specht.
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae), subtype Eutroof elzenbroekbos	Doel	=(-)	+
	Omschrijving	Maximale omvorming van dit bostype) naar vogelkers-essenbos of mesotroof broekbos door herstel van de waterhuishouding. De actuele oppervlakte is minder dan 10 ha. Behoud van het habitattype op enkele natuurlijke standplaatsen en op locaties waar herstel van vogelkers-essenbos en mesotroof broekbos onmogelijk is.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding, nagestreefd waar dit het herstel van mesotroof broekbos of vogelkers-essenbos niet hypothekeert. Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Gewone bronlibel, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Grote weerschijnvlinder, Houtsnip, Goudvink, Matkop, Kleine bonte Specht.
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae), subtype mesotroof broekbos	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van ±45 ha naar 55 ha, voornamelijk door herstel van een gunstige waterhuishouding in bossen waar van nature een constante aanvoer van kwel aanwezig is, voornamelijk in de deelgebieden BE2400011-4c (Doode Bemde), BE2400011-4d (Laanvallei), BE2400011-6 (ten zuiden van vijvers van Oud-Heverlee) en BE2400011-7 (Ormendaalbos). De richtwaarde voor bosuitbreiding is 54 ha (voor alle subtypen 91E0 samen).	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd.Behoud of herstel van de voor het habitattype gunstige waterhuishouding (kwalitatief en kwantitatief). Hiertoe dienen plaatselijk het natuurlijk waterpeil hersteld te worden (o.a. deelgebied BE2400011-5) en dient de waterkwaliteit te verbeteren. Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Gewone bronlibel, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Grote Weerschijnvlinder, Houtsnip, Goudvink, Matkop, Kleine bonte Specht.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), subtype <i>Oligotroof broekbos</i>	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de huidige habitatvlekken, fragmentair aanwezig rond zure bronnen in andere bostypen.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd. Vaak hangt de algemene kwaliteit (structuur, dood hout, exoten, ...) samen met die van het omringende bostype, en moeten ook daar maatregelen genomen worden. Behoud en waar nodig herstel van een gunstige waterhuishouding (kwaliteit en kwantiteit grondwater). Dit impliceert o.a. een aanpassing van de bemestingsdruk en/of aanpassing van het landgebruik van de infiltratiegebieden (oa bij Rodebos). Hiertoe dient de herkomst van het water van deze bronnen onderzocht te worden. Voor het habitat typische soorten voor een goede habitatkwaliteit: Gewone bronlibel, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Grote weerschijnvlinder, Houtsnip, Goudvink, Matkop, Kleine bonte Specht.
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), subtype <i>Vogelkers-essenbos</i>	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte (± 150 ha) tot een totale oppervlakte van 223 ha. Deze toename mag niet ten koste gaan van andere Europees beschermde habitats en soorten. De richtwaarde voor bosuitbreiding is 54 ha (voor alle subtypen 91E0 samen).	Globaal wordt een goede staat van instandhouding nagestreefd. Behoud of herstel van de voor het habitatype gunstige waterhuishouding. Kunstmatige overstromingen met voedselrijk water moeten vermeden worden. Voor het habitat typisxkeh soorten voor een goede habitatkwaliteit: Gewone bronlibel, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Grote Weerschijnvlinder, Houtsnip, Goudvink, Matkop, Kleine bonte Specht.

Soorten - Boslandschap

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger	Doel	+	+
	Omschrijving	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur:7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Vergroten horizontale structuur van de bossen: verhogen aandeel open plekken (ruigte, hooiland) en goed ontwikkelde interne en externe bosranden, behoud van oude bomen in bosverband en in dreven. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120. Het creëren van een netwerk van open plekken en boswegen met mantel en zoomvegetaties in en in de directe omgeving van de grote bosgebieden. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120, en 6510, 6230, 6430, moeras en rietland. Behoud landschappelijke diversiteit en creëren ecologische verbindingen tussen de bosgebieden.
Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Bosvleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis	Doel	+	+
	Omschrijving	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur:7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Vergroten horizontale structuur van de bossen: verhogen aandeel open plekken (ruigte, hooiland) en goed ontwikkelde interne en externe bosranden, behoud van oude bomen in bosverband en in dreven. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120.

Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteits doelstelling
<i>Middelste bonte specht</i>	<i>Doel</i>	=/+	+
	<i>Omschrijving</i>	Minstens het behoud van de huidige populatie van 20-25 koppels in het SBZ-H. De populatie zal wellicht verder stijgen door de kwaliteitsverbetering van de habitattypes 9120 en 9160.	Kwaliteitsverbetering van het habitat 9120 en vooral 9160- Eiken-haagbeukenbossen. Met name de verdere ontwikkeling van structuurrijke Eiken- en beukenbossen, het algemene bewarend beleid ten aanzien van oude en dikke bomen, in het bijzonder inlandse eiken (of andere loofhoutsoorten met ruwe stam) en het verhogen van het aandeel dood hout.
<i>Vliegend hert</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Ontwikkelen van minimum 3 duurzame populaties in de SBZ. Hiervan komt er telkens 1 in Meerdaalwoud, in Heverleebos en in Rodebos), met elk meerdere broedplaatsen (minimum 4) en op een onderlinge afstand van maximum 3 km. Realisatie van in totaal minimum 10 ha geschikt leefgebied, verspreid gelegen in de SBZ. Iedere geschikte zone moet echter een minimum oppervlakte van 1 ha hebben. De meest potentievolle zones zijn zuidhellingen en zuidranden van het bos. Deze doelstelling overlapt met de doelstellingen voor de habitattypes 9160, 9130 en 9120.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied om over een oppervlakte van minstens 10 ha een geschikt leefgebied te realiseren. Realisatie van ijle bosstructuren en open plekken aan de zuidranden en zuidhellingen van het bos. Maximale overschaduwning boomlaag: 50 %. Continuïteit beschikbaarheid van voldoende dood hout, verspreid over het bos maar in het bijzonder nabij potentiële en effectieve broedplaatsen. Streefcijfers: min. 3 dikke (diam. > 50 cm) dode bomen/ha en de continuïteit van dit aanbod garanderen. Aanleg van kunstmatige broedhopen op geschikte locaties tot deze streefcijfers gerealiseerd worden. Maximaal behoud van oude of zieke, aftakelende bomen (kwijnende bomen). Richtcijfer > 3 dikke levende bomen/ha.
<i>Vroedmeesterpad</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	In deelgebied BE2400011-11 Tersaart: bijdrage aan een populatie van minimum 200 roepende mannetjes, kaderend in een soortenbeschermingsplan	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied in deelgebied BE2400011-11 (Tersaart): Een deel van het hellingbos ten oosten van de poel dient zoveel mogelijk open gehouden te worden.
<i>Wespendief</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Minstens het behoud van de bestaande populatie van 10-20 broedparen.	Verdere ontwikkeling van de oudere, structuurrijke bossen met aandacht voor voldoende open plekken en boszomen. Herstel van grote kwalitatieve graslandcomplexen.
<i>Zwarte specht</i>	<i>Doel</i>	=	=
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande populatie van ongeveer 30 broedparen.	Behoud van de kwaliteit van het leefgebied.

Landschap: Vallei - vijver- en moeraslandschap

Het vijver- en moeraslandschap is belangrijk voor een lange reeks van Europees te beschermen soorten en habitattypes waaronder:

- de broedvogels Roerdomp, Woudaap, Porseleinhoen, Blauwborst en IJsvogel
- andere vogelsoorten zoals Grote zilverreiger en Kleine zwaan;
- vleermuizen waaronder Rosse vleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis en
- waterhabitats in de voedselrijkere sfeer (3150).

De doelstellingen voor Porseleinhoen, Woudaapje en Roerdomp vereisen een oppervlakte moeraslandschap van in totaal 130-155 ha. Dit impliceert een toename met 67-82 ha.

Habitats - Vallei - vijver- en moeraslandschap

Habitat		Oppervlakte	doelstelling	Kwaliteit	doelstelling
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	+		+	
	Omschrijving	Toename van 0 ha naar 33 ha-door omvorming. Herstel van dit habitat: geschikte deelgebieden hiervoor zijn BE2400011-5 Florival, BE2400011-4e Grootbroek en BE2400011-4c Doode Bemde. De grootste oppervlakte kan hersteld worden in Grootbroek.		Herstel van een goede waterkwaliteit en een gunstige waterhuishouding door het tegengaan van directe en indirecte waterverontreiniging. Oa. garanderen van een goede waterkwaliteit van de waterlopen die de vijvers voeden (Dijle, IJse). Instellen van een gericht vijverbeheer.	
7140 - Overgangs- en trilveen	Doel	+		=	
	Omschrijving	Beperkte toename van de bestaande habitatvlek in deelgebied BE2400011-4c van 0.1 naar 1 ha.		Minstens behoud van de actuele kwaliteit.	

Soorten - Vallei - vijver- en moeraslandschap

Soort		Populatie	doelstelling	Kwaliteit	doelstelling
Blauwborst	Doel	=		+	
	Omschrijving	Minstens het behoud van de bestaande populatie van 20-25 broedparen.		Verbetering en toename van rietland en natte ruigte.	
Europese bever	Doel	+		+	
	Omschrijving	Behoud van de huidige deelpopulatie van minstens 25 adulte bevers in de Dijle- en Laanvallei ten zuiden van Leuven.		Bestendigen natuurgericht rivierbeheer en natuurlijke waterberging in de valleien van de Dijle, Laan en IJse. Verzekeren van voldoende rust door o.a. het instellen van rustzones.	

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur: 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Handhaving of herstel van ecologisch waardevolle vijvers: goede waterkwaliteit, natuurlijk visbestand in evenwicht met de draagkracht van het systeem en natuurlijke oevers (o.a. vijvers van Zoet Water zijn belangrijk). Deze is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 3150. Verlichting in de omgeving van open water kan de kwaliteit van de zone als jachtgebied sterk doen afnemen (o.a. voor de lichtschuwe Watervleermuis). Waar mogelijk moet verlichting worden verminderd (of uitgeschakeld). Nieuwe verlichting of verhoogde blootstelling aan verlichting (bvb. door verwijderen van vegetatiescherm) wordt best vermeden. Het creëren van een netwerk van open plekken en boswegen met mantel en zoomvegetaties in en in de directe omgeving van de grote bosgebieden. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120, en 6510, 6230, 6430, moeras en rietland. Behoud landschappelijke diversiteit en creëren ecologische verbindingen tussen de bosgebieden.
<i>Grote zilverreiger</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Minstens het behoud als doortrekker, pleisteraar en overwinteraar.	Zie doelen voor Roerdomp, Woudaapje en Porseleinhoen.
<i>Kleine dwergvleermuis, Bosvleermuis, Watervleermuis</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur: 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Handhaving of herstel van ecologisch waardevolle vijvers: goede waterkwaliteit, natuurlijk visbestand in evenwicht met de draagkracht van het systeem en natuurlijke oevers (o.a. vijvers van Zoet Water zijn belangrijk). Deze is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 3150. Verlichting in de omgeving van open water kan de kwaliteit van de zone als jachtgebied sterk doen afnemen (o.a. voor de lichtschuwe Watervleermuis). Waar mogelijk moet verlichting worden verminderd (of uitgeschakeld). Nieuwe verlichting of verhoogde blootstelling aan verlichting (bvb. door verwijderen van vegetatiescherm) wordt best vermeden.
<i>Kleine zwaan</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud als overwinteraar.	Behoud en ontwikkeling van een geschikt foerageergebied, door de herinrichting van de viskweekvijvers tot een rijk waterecosysteem met voldoende waterplanten (fonteinkruiden). Herstel van de voormalige vijvers van Florival is in dat opzicht erg belangrijk. Ontwikkeling van een groot complex van kwalitatieve valleigraslanden.

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Porseleinhoen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de populatie van 2-3 naar 3-6 broedparen. Dit vereist een toename van specifiek leefgebied : (grote zeggenvegetaties, jonge gemaaide rietlanden en/of lage grazige vegetaties in permanent ondiep water van 7 (actueel) naar 30-40 ha.	Specifieke inrichting en beheer (Grote zeggenvegetaties, ondiepe oevervegetaties, jong rietland, dotterbloemgraslanden ...) met overgangszones naar natte graslanden in in de meest geschikte gebieden.
Roerdomp	Doel	+	+
	Omschrijving	Populatie van 2-3 broedparen. Naast de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor het habitatype 3150 (33 ha) in SBZ-H is een toename met 67-75 ha geschikt leefgebied nodig voor roerdomp. Van deze in totaal 100-115 ha leefgebied is 45-50 ha nodig onder de vorm van waterriet.	De kwaliteitseisen voor deze soort zijn sturend voor Woudaap en Blauwborst. Landschappelijk open waterrijke moerassen met de volgende kenmerken zijn nodig: • geschikt leefgebied, bestaande uit rietland, moerasvegetaties (>50%) en open water (> 30%); • voldoende geschikte randzones (waterriet/ondiep water/oeverplantenvegetaties • helder water met goede waterkwaliteit en een hoog voedselaanbod (jonge vis, ongewervelden, amfibieën); • voldoende rust en waar mogelijk het creëren van predatievrije broedgelegenheden tijdens broedperiode; • open vijverlandschap; • gevarieerde leeftijdsstructuur van de rietvegetaties: per broedkoppel is er nood aan minimaal 0,5 tot 2ha overjarig riet of lisdodde met een voldoende dikke kniklaag (opstapeling van oude stengels); • aanwezigheid verlandingsvegetaties (niet enkel riet/lisdodde, maar ook ondergedoken en drijvende watervegetaties); • hoog waterpeil in de leefgebieden tijdens het broedseizoen. De meest kansrijke gebieden voor de vestiging van roerdomp zijn de vijvercomplexen van Oud-Heverlee-Langerode en Grootbroek-Florival.
Woudaap	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 0-1 naar 3 broedparen. De kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen inzake het leefgebied worden volledig gedekt door de doelen voor Roerdomp (zie Roerdomp).	Creëren van geschikte broedhabitat, aan vijvercomplex Grootbroek, vijvers van Oud-Heverlee en de Langerodevijver en zo nodig de Vijvers van Florival : moerassen met een afwisseling van open water, rietkragen, waterplanten, veel waterriet, ondiep helder water en veel kleine prooien. Verbetering van de waterkwaliteit.
Zeggekorfslak	Doel	+	+
	Omschrijving	Minimum behoud van de gekende populaties	Minstens behoud van de geschikte leefgebieden: Grote Zeggenvegetaties, zeggenrijke broekbossen en overgangen naar rietruigten en dottergraslanden.

Landschap: Vallei - natte graslanden en ruigten

De instandhouding van natte graslanden en ruigten is in de Dijlevallei belangrijk voor de Europees te beschermen habitattypes van laaggelegen schraal hooiland (6510) en voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland (6430) waarvoor het gebied essentieel is. Naast een herstel van de natuurlijke waterhuishouding en de verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, is er een toename nodig van natte graslanden van in totaal 39 ha. Deze habitats zijn ook van enig belang voor zeggekorfslak en als foerageergebied voor wespendif, grote zilverreiger en kleine zwaan.

Habitats - Vallei - natte graslanden en ruigten			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype vochtige en natte ruigte	Doel	=	=/+
	Omschrijving	Behoud van 80 ha. Dit zal gerealiseerd worden in de deelgebieden BE2400011-4c, BE2400011-4d, BE2400011-4e en BE2400011-8, door het instellen van gericht beheer.	Kwaliteitsverbetering in de habitatvlekken waar momenteel nog geen goede lokale staat is. Hierbij is gericht ruigte beheer nodig (o.a. verruiging tegengaan, standplaatsen met sleutelsoorten detecteren).
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	Doel	+	=
	Omschrijving	Toename van 23 ha (actueel) naar 62 ha, en ontsnippering voor het duurzaam behoud van dit habitatype; herstel van samenhangende hooilandcomplexen met hoge faunawaarde. Het grootste deel hiervan gebeurt in de Dijle- en Laanvallei. Daarnaast is ook versterking van de relicten van hellinggraslanden aangewezen (Grevenbos, Koeheide, Rodebos, Margijsbos). Deze hooilanden zijn bijna uitsluitend nog aanwezig in de natuurreservaten. Een toename van de huidige glanshavergraslanden wordt tot doel gesteld. Waar mogelijk nemen ze verder toe tot de minimale oppervlakte voor een goede staat van instandhouding gekoppeld aan de ecologische vereisten van de voor het habitat typische soorten (30 ha per deelgebied).	Er zal gestreefd worden naar een goede habitatkwaliteit. Dit vereist een gericht natuurbeheer.

Soorten - Vallei - natte graslanden en ruigten			
Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger	Doel	+	+
	Omschrijving	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur: 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Het creëren van een netwerk van open plekken en boswegen met mantel en zoomvegetaties in en in de directe omgeving van de grote bosgebieden. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120, en 6510, 6230, 6430, moeras en rietland. Behoud landschappelijke diversiteit en creëren ecologische verbindingen tussen de bosgebieden.

Landschap: Vallei - waterlopen			
Waterlopen in de valleien van dit gebied zijn belangrijk voor enkele Europees te beschermen soorten. De belangrijkste doelstellingen zijn de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied onder de vorm van een verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit en de verbetering van de structuurvariatie van de waterlopen. Wanneer voor bepaalde habitats of soorten specifieke oppervlakte- en kwaliteitsdoelen vereist zijn, zullen deze in het Landschap 'Vallei - waterlopen' specifiek vermeld worden.			
Habitats - Vallei - waterlopen			
Geen habitats			
Soorten - Vallei - waterlopen			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Bittervoorn</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Minimaal de instandhouding van de actuele populaties.	Behoud of herstel van de kwaliteit van de leefgebieden. waterplantrijke, traag stromende of stilstaande waters met zoetwatermossels en voldoende zuurstof (viswaterkwaliteit karperachtigen). Dit geldt zowel voor vijvers als voor grachtenstelsels en waterlopen.
<i>Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	Bescherming en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en haar omgeving en, indien mogelijk, inrichting van nieuwe verblijfplaatsen (o.a. bunkers in het ex-militair domein in Meerdaalwoud). Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors) in de bossen, met een goede spreiding ervan over het gehele bos. Richtwaarde uit de literatuur:7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een maximaal behoud van de aanwezige oude bomen en een verdere toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) waar ze ontbreken is dan ook aangewezen. Het creëren van een netwerk van open plekken en boswegen met mantel en zoomvegetaties in en in de directe omgeving van de grote bosgebieden. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitattypen 9160, 9130 en 9120, en 6510, 6230, 6430, moeras en rietland. Behoud landschappelijke diversiteit en creëren ecologische verbindingen tussen de bosgebieden.
<i>Ijsvogel</i>	<i>Doel</i>	=/+	+
	<i>Omschrijving</i>	Minstens het behoud van de huidige populatiegrootte (15 broedparen).	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied. Dit impliceert: • bestendigen van het natuurgericht waterbeheer in de Dijlevallei (behoud natuurlijke rivierdynamiek); • verbeteren van de waterkwaliteit van Dijle en zijlopen; • tegengaan van de verstoring van de broedplaatsen.
<i>Rivierdonderpad</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Realisatie van een duurzame reproducerende populatie van rivierdonderpad (Streefcijfer: 0,1-0,3 individuen per m² geschikte rivierbedding), indien bijkomend onderzoek de aanwezigheid van een relictpopulatie aantoon.	Verdere verbetering van de waterkwaliteit van waterlopen, met bijzondere aandacht voor de onderlinge verbinding van de voor rivierdonderpad geschikte leefgebieden. De Ijse en haar zijlopen zijn daarbij prioritair (o.a. Nellebeek). Bestendigen van natuurlijk rivier- en oeverbeheer.

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

In samenhang met de hoger beschreven doelstellingen zijn door de Vlaamse regering per gebied een aantal prioritaire inspanningen vastgelegd. Dit is een globale omschrijving van de acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen. De inspanningen kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Niet al deze inspanningen zijn op dezelfde termijn realiseerbaar. Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste inspanningen/acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen. De concretisering van deze prioritaire inspanningen in verschillende acties is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Voor het realiseren van de prioritaire inspanningen zijn vaak meerdere acties nodig. In paragraaf 4.1 (inspanningsmatrix) worden onder meer alle noodzakelijke acties die voortvloeien uit deze prioritaire inspanningen weergegeven.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 1	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	Optimaliseren van waterberging en overstromingen door verspreide natuurlijke overstroming over de volledige Dijlevallei zoals voorzien in de visie voor integraal waterbeheer in de Dijlevallei ten zuiden van Leuven (project MER 1998). Dit kan door de verruwing van het rivierkanaal en het bestendigen van het natuurlijke rivier- en oeverbeheer.Een verdere verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater is noodzakelijk voor de meeste habitats en soorten in de valleien. Dit gebeurt door de combinatie van volgende inspanningen: optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur in de valleien van in Dijle, Laan en IJse, zowel in Vlaanderen en Wallonië; vermindering van de lozingen in oppervlaktewater (en grondwater); aanleg van gescheiden rioleringstelsels; anti-erosiemaatregelen op erosiegevoelige akkers; vermindering van bemesting in infiltratiegebieden van bronnen (o.a. bronhabitats in het Rodebos) en kwelzones.
PI 2	Ontwikkeling van kerngebieden voor moerasvogels, vijverhabitats en natte graslanden	Inrichting en gericht beheer van geschikte leefgebieden voor Porseleinhoen, Woudaapje, Roerdomp, Blauwborst in 3-4 kerngebieden in de Dijlevallei: Vijvers van Oud-Heverlee, Doode Bemde, Grootbroek en indien haalbaar Florival. Dit gebeurt voor een deel door omvorming van natte struwelen en aanplanten binnen reservaten, voor een deel door effectieve uitbreiding, en inrichting als moeras. De inspanningen gebeuren in bestaande natuurreservaten en hun uitbreidingsperimeter om met minimaal ruimtebeslag de vereiste oppervlakte leefgebied te realiserenDaarnaast zijn ook inspanningen nodig om aanvoer van nutriënten uit aangrenzende akkers of via huishoudelijk afvalwater op te lossen. Buiten de vallei zijn anti-erosiemaatregelen op erosiegevoelige akkers noodzakelijk.
PI 3	Versterking van huidige boskernen	Voor de kleinere loofbossen dient prioritair gewerkt te worden aan het versterken, beter bufferen en verbinden van de actuele kernen. Voor Heverleebos-Meerdaalwoud gaat de aandacht vooral naar het realiseren van duurzame verbindingen tussen Heverleebos en Meerdaalwoud en naar de Dijlevallei en de creatie van boszomen.Binnen het habitatrichtlijngebied wordt een richtwaarde voor bosuitbreiding van 87 ha voorzien om kleine boskernen beter te bufferen.
PI 4	Omvorming van naalldhoutaanplanten en exoten	Het grootste deel van deze omvormingen wordt gerealiseerd in de domeinen van ANB en in bossen van openbare besturen. De overige bosomvormingen in privébossen kunnen gebeuren via het vergunningen- en subsidiebeleid en via procedures tot goedkeuring van bosbeheerplannen.
PI 5	Uitbreiding van de graslandhabitats	Realiseren van een ecologisch samenhangend geheel van hoog kwalitatieve graslanden met de nodige verbindingselementen in de valleien van Dijle en Laan, en in de omgeving van Rodebos, Margijsbos, Bertembos-Koeheide en Grevenbos, Meerdaalwoud (voormalig militair domein). Dit impliceert een toename van de oppervlakte glanshaverhooiland onder gericht beheer met 39 ha, en een toename van struisgrasland en heischraal grasland met gericht beheer (met minstens 7 ha). Dit gebeurt voor een belangrijk deel in natuurreservaat, maar kan ook in samenwerking met landbouwers.
PI 6	Soortgerichte maatregelen voor vliegend hert	Voor de kritische, zeer kwetsbare soort Vliegend hert worden gerichte beschermingsmaatregelen genomen. Binnen domeinbossen van het ANB voorziet men in totaal een aanpassing van het bosbeheer op 10 ha voor herstel van geschikt leefgebied met ijle, lichtrijke bossen met veel dood hout op warme zuidhellingen en zuidranden.
PI 7	Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden	Zonering van recreatie is noodzakelijk om de doelstellingen te realiseren voor verstoringsgevoelige fauna, zoals moeras- en watervogels, grote zoogdieren en roofvogels. Zowel binnen de grote boscomplexen als in de valleien dient een aantal voldoende grote rustgebieden voorzien te worden. Er moet een duidelijke regeling komen over het afvaren van de Dijle, ook omdat dit in nauwe relatie staat met het natuurlijke rivierbeheer en de verruwing van het rivierkanaal (o.a. het niet ruimen van takken).
PI 8	Soortbeschermingsplan voor het vliegend hert	Er wordt een soortbeschermingsprogramma opgemaakt voor het vliegend hert met daarin een aanpak voor de realisatie van de ecologische verbindingen tussen Rodebos, Stokkembos en Koningsberg met Overijse, zoals beschreven in de motiveringsnota in bijlage aan het onderbouwende rapport.

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

Tijdens het overleg over de instandhoudingsdoelstellingen is een aantal gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering aangebracht door de deelnemers aan het voorafgaand overlegproces. In deze paragraaf worden deze meegegeven ter informatie. De lijst is niet limitatief noch bindend. Het is bovendien mogelijk dat deze lijst wijzigt tijdens het implementatieproces.

	Omschrijving aandachtspunten
1	Sector eigenaars In deelgebied 4d staan 2 huizen, waarvan 1 met grote architecturale waarde. Het betreft in dit geval het Kasteel De Warande (Onderbosstraat 37) en bijhorende gebouw (n°35). Bij de realisatie van de IHD dient hiermee ten volle rekening gehouden te worden. (Bron: S-IHD rapport)

3 Openstaande taakstelling

De in dit hoofdstuk beschreven oppervlaktebalans op SBZ niveau werd als taakstelling vastgesteld in het S-IHD-besluit voor deze SBZ. Op basis hiervan is een indicatieve verdeling van de doeloppervlaktes over de verschillende deelgebieden gebeurd via een modelmatige berekening. In paragraaf 3.1 wordt per aangewezen habitattype in deze SBZ het overzicht gegeven van de totale oppervlakte doelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur). In de volgende managementplannen zal dit overzicht geactualiseerd worden met een stand van zaken en het openstaand saldo. Voor de soorten wordt geen oppervlaktebalans weergegeven. Gezien de complexe koppeling van de populatiedoelen aan habitats, regionaal belangrijke biotopen en andere vegetatietypes is het momenteel niet mogelijk om voor soorten een betekenisvolle openstaande taakstelling met oppervlaktebalans op te geven. In 3.2 wordt de taakstelling voor de soorten kort voorgesteld; voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar Bijlage 2 bij het IHD-besluit. De geactualiseerde openstaande taakstelling wordt in een latere fase van de managementplannen weergegeven.

In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt indicatief de actuele ligging van de habitats en de indicatieve verdeling van de doelen over de verschillende deelgebieden weergegeven. De verdeling van deze doelen over de verschillende deelgebieden maakt deel uit van het overleg met de betrokken actoren in het overlegplatform voor deze SBZ. De verdeling kan naar aanleiding daarvan in een volgende versie van het managementplan aangepast worden.

3.1 Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
3150	33.00	0.00	33.00
4030	25.00	5.00	20.00
6230	10.00	2.60	7.40
6430	80.00	80.00	0.00
6510	62.00	23.00	39.00
7140	1.00	0.10	0.90
7220	0.40	0.40	0.00
9120	1989.00	1849.00	140.00
9130	49.00	42.00	7.00
9160	413.00	409.00	4.00
91E0	287.00	204.00	83.00
Opmerkingen			

3.2 Soorten

Soort	Doel
Bittervoorn	behoud
Blauwborst	behoud
Europese bever	behoud
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger	uitbreiding
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Laatvlieger	uitbreiding
Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Bosvleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis	uitbreiding
Grote zilverreiger	behoud
Ijsvogel	behoud
Kleine dwergvleermuis, Bosvleermuis, Watervleermuis	uitbreiding
Kleine zwaan	behoud
Middelste bonte specht	behoud
Porseleinhoen	uitbreiding
Rivierdonderpad	uitbreiding
Roerdomp	uitbreiding
Vliegend hert	uitbreiding
Vroedmeesterpad	uitbreiding
Wespendief	behoud
Woudaap	uitbreiding
Zeggekorfslak	behoud
Zwarte specht	behoud

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

Voor het realiseren van de taakstelling (zie hoofdstuk 2) zijn door de Vlaamse regering een aantal prioritaire inspanningen gedefinieerd. De prioritaire inspanningen beschrijven de verschillende acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de taakstelling. De planning van deze acties hangt onder andere af van de beschikbare budgetten, de maatschappelijke context en de aanwezige kennis. Een aantal acties moeten echter prioritair gerealiseerd worden binnen de planperiode van het Vlaamse Natura 2000 programma 2014-2020 om:

- de verdere achteruitgang van habitattypes of soorten te stoppen of te vermijden (prioriteit stand still);
- de Vlaamse taakstelling 2020 te realiseren (prioriteit 2020).

Door de Vlaamse regering zijn in het S-IHD-besluit de prioritaire inspanningen bepaald waarbinnen één of meerdere prioritaire actie(s) moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd in deze SBZ. Het nader omschrijven van de acties gebeurt in overleg met alle betrokkenen binnen het overlegplatform tegen begin 2015 voor vastlegging in een nieuwe versie van het managementplan. Bijzondere aandacht zal hierbij gegeven worden aan die acties die binnen de planperiode 2015-2020 uitgevoerd moeten worden. Vanaf 2019 kunnen immers de nodige verplichtende maatregelen opgelegd worden indien blijkt dat prioritaire acties anders niet gerealiseerd worden binnen deze planperiode.

In paragraaf 4.1 is het overzicht van de prioritaire inspanningen weergegeven en de prioriteit m.b.t. de planperiode 2014-2020. In de volgende managementplannen zal dit overzicht aangevuld worden met een overzicht van de acties die vallen binnen deze verschillende inspanningen en van hun status.
In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt een ruimtelijk overzicht van de verdeling van de prioritaire inspanningen over de verschillende deelgebieden weergegeven.

4.1 Inspanningsmatrix

Gezien er nog geen vastgestelde actielijst is, worden in deze versie van het managementplan enkel de prioritaire inspanningen zoals vastgesteld in het S-IHD-besluit weergegeven. Zodra de actielijst is vastgesteld, wordt deze in een volgende versie van het managementplan aan de inspanningsmatrix toegevoegd.

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	Standstill
PI 2	Ontwikkeling van kerngebieden voor moerasvogels, vijverhabitats en natte graslanden	Standstill
PI 3	Versterking van huidige boskernen	2050
PI 4	Omvorming van naaldhoutaanplanten en exoten	Standstill
PI 5	Uitbreiding van de graslandhabitats	2050
PI 6	Soortgerichte maatregelen voor vliegend hert	Standstill
PI 7	Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden	Standstill
PI 8	Soortbeschermingsplan voor het vliegend hert	2050

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke milieucondities vereist zijn voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding voor de aangewezen habitats en soorten. Bij de opmaak van dit MP 1.0 was een gebiedsgerichte invulling niet mogelijk. Informatie over de vereiste milieuomstandigheden voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten zijn te vinden in de publicatie "Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen", gepubliceerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met als referentie T'Jollyn et al., 2009 en te consulteren op www.inbo.be/natura2000.

6 Richtkaart

De richtkaart is een belangrijk ruimtelijke afwegingskader voor plannen, projecten, instrumenten... Het geeft in de eerste plaatst een synthese van de stand van zaken op het terrein en zoals gepland. Een natuurdoel is immers pas 'geplaatst', wanneer inrichting en beheer van het betrokken perceel afgesproken zijn in een natuurbeheerplan, of één van de gelijkwaardige plannen die er mee gelijkgesteld kunnen worden. In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de geplande doelen in natuurbeheerplannen of gelijkaardige plannen. Zolang een deel van de taakstelling niet is opgenomen, bevat de richtkaart daarnaast een ecologisch geschikte zoekzone die ruim genoeg is om via vrijwilligheid en socio-economische afwegingen te zoeken naar een optimale plaatsing van de resterende doelen en daartoe gevrijwaard wordt. De bepaling van deze zoekzone gebeurt op Vlaams niveau aan de hand van de actuele en natuurlijke potentiekaarten, rekening houdend met de oppervlakte waarvoor reeds garanties zijn op een correct beheer via een geïntegreerd beheerplan of een gelijkaardig instrument en socio-economische belangen. Dit gebeurt door middel van een geobjectiveerde, modelmatige berekening. Naarmate bijkomende doelen worden 'geplaatst', door natuurbeheerplannen of gelijkwaardig instrumenten of in voorkomend geval, via verplichtingen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. De opmaak van de zoekzone(s) vormt dus het semiautomatische resultaat van de afspraken die gemaakt zijn over het onder correct beheer brengen van terreinen.

De richtkaart is in dit Managementplan 1.0 nog onvolledig omdat de benodigde data nog in opbouw of overleg zijn. Hieronder wordt per voorzien onderdeel aangegeven in welke mate het ingevuld is in deze planversie.

6.1 Situering actuele habitats

De situering van de actuele habitats is indicatief opgenomen in kaarten 1 en 2.

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

De ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes in dit SBZ zijn opgenomen in kaart 1.

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

De ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen is weergegeven in kaart 2. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.7 Zoekzones

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

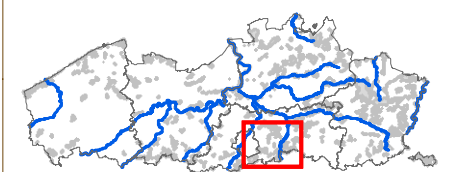
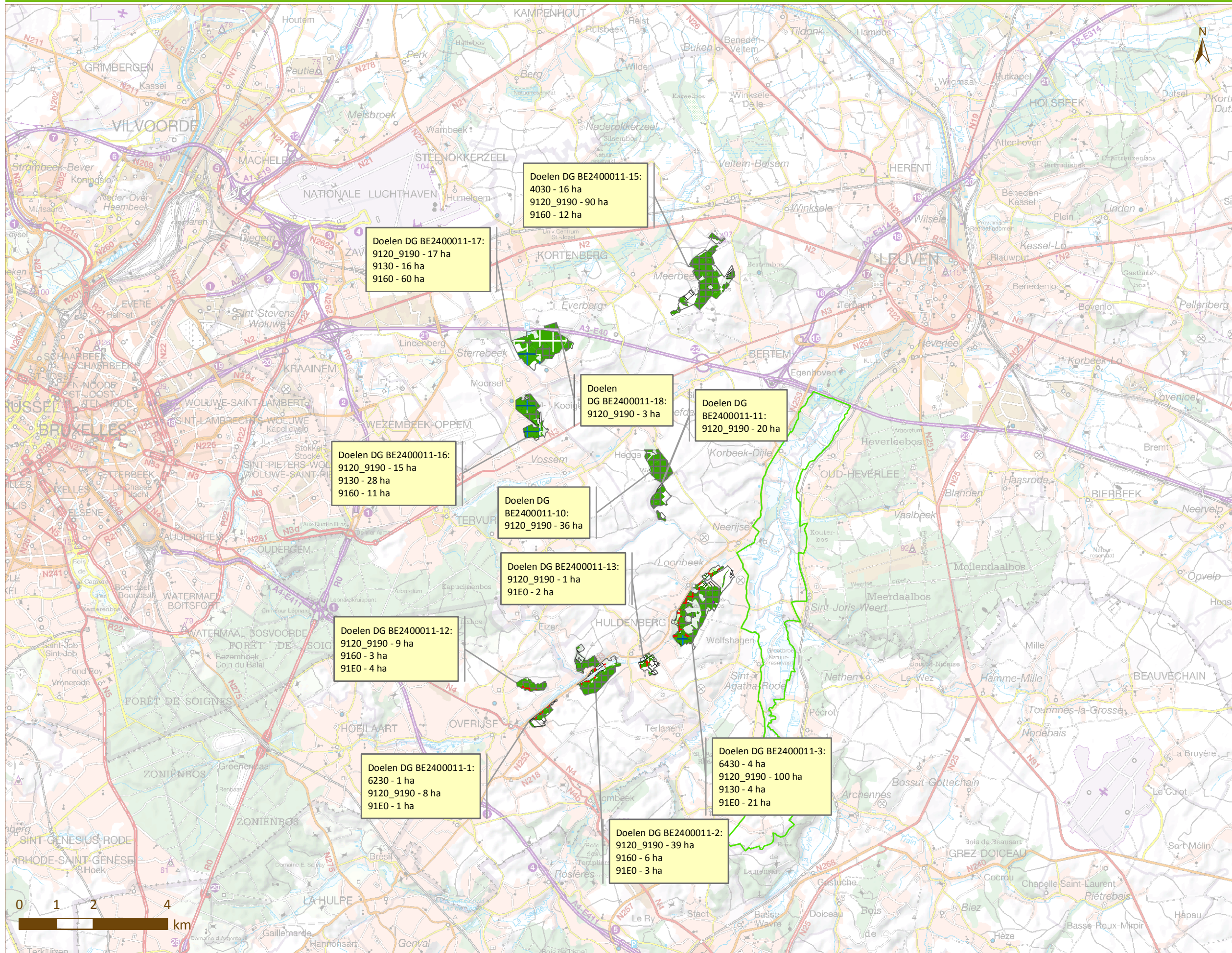
6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

Kaartenlijst

Kaart 1. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes.

Kaart 2. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

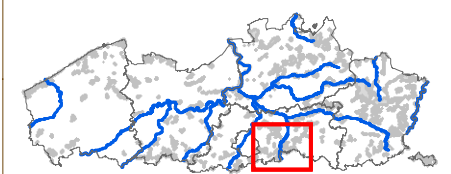
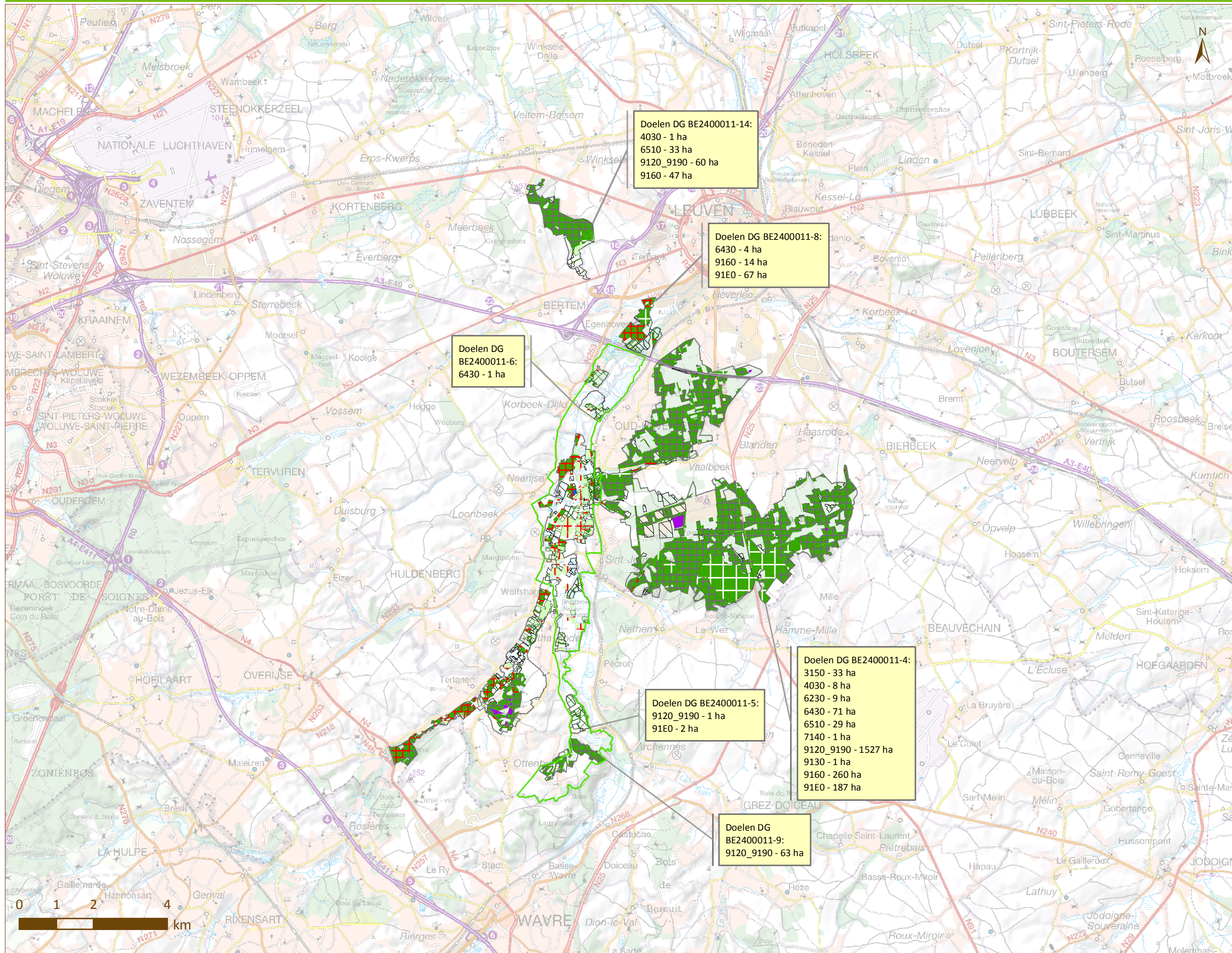
Habitat Natura 2000

- 4030
- 6430
- 9120
- 9130
- 9160
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

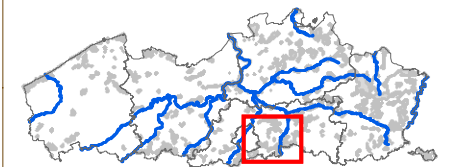
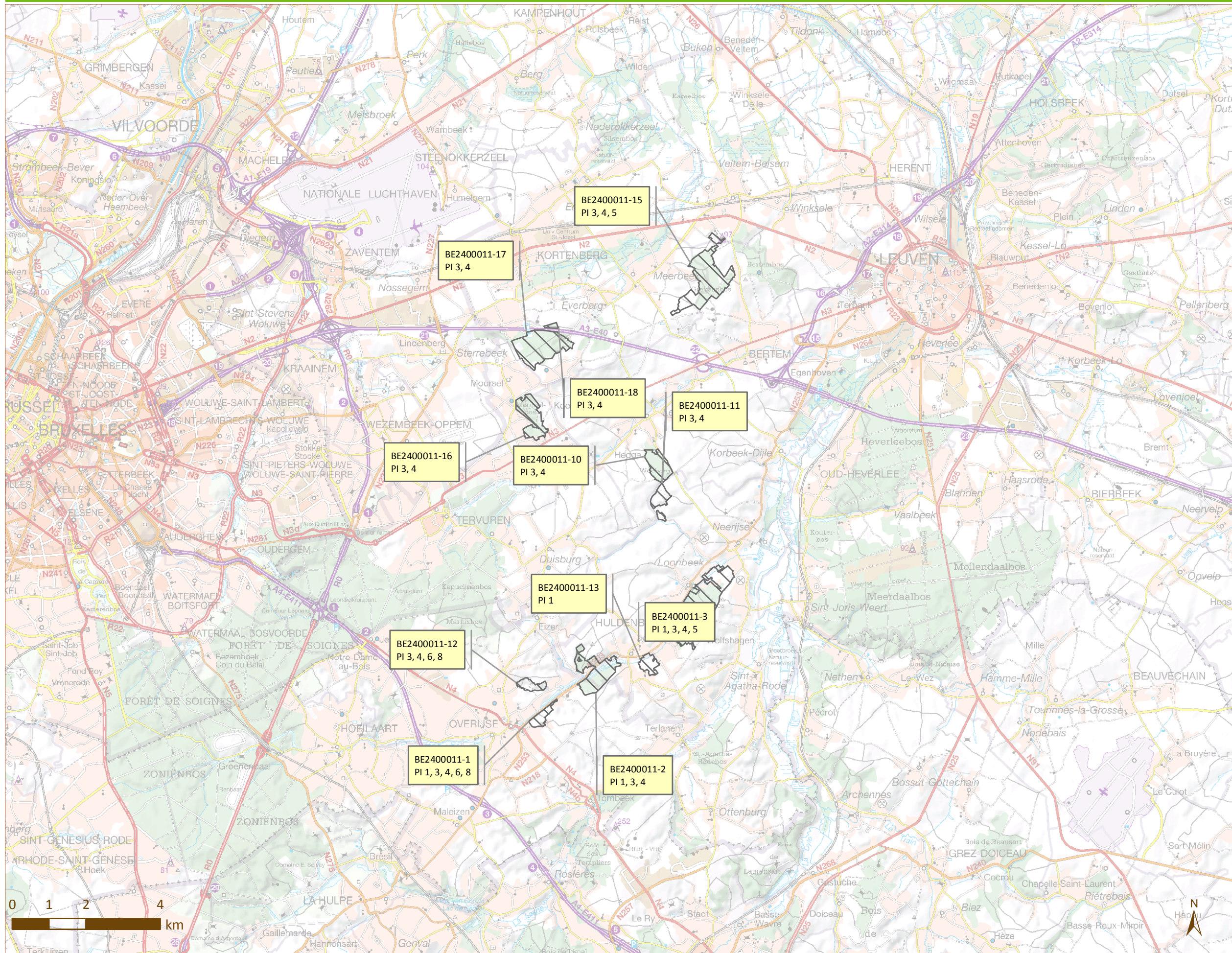
Habitat Natura 2000

- 3150
- 4030
- 6430
- 6510
- 7140
- 9120
- 9160
- 9190
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

SBZ-H

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

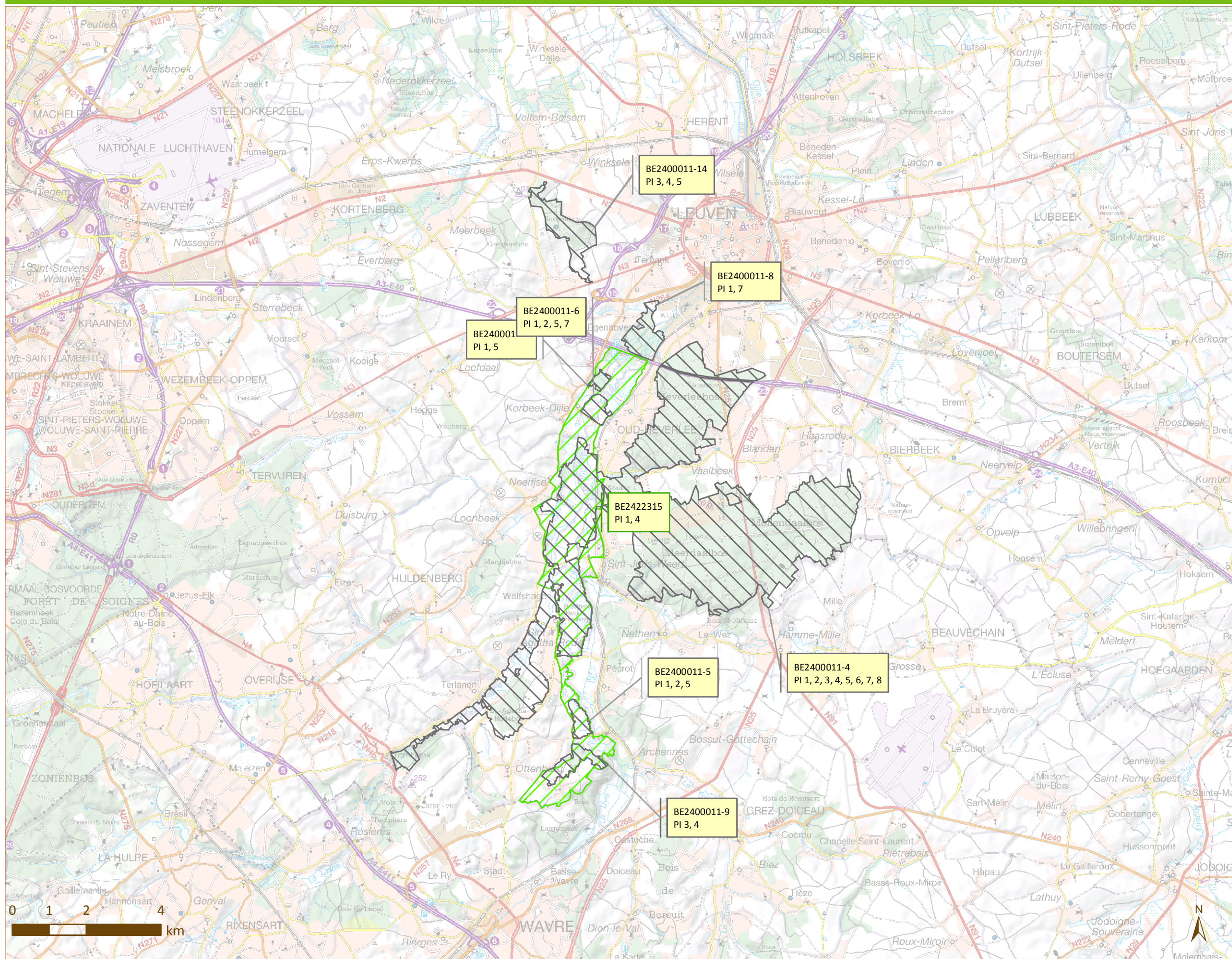
Vlaanderen
is natuur

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

Het Vlaams Natura 2000-programma bevat een globaal afwegingskader, met daarin:

- een onderlinge afweging van de ecologische vereisten van zowel de Europees te beschermen habitattypes, van de Europees te beschermen soorten als van de soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat;
- een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.

In dit hoofdstuk moet worden aangegeven op welke wijze bij de realisatie van de taakstelling dit afwegingskader toegepast werd of zal worden.

De informatie over de uitvoering van het globaal afwegingskader voor deze SBZ wordt toegevoegd vanaf de volgende versie van het managementplan. Het Vlaams Natura 2000-programma, waar het globaal afwegingskader Natura 2000 deel van uitmaakt, bestaat immers nog niet bij de opmaak van dit Managementplan 1.0. Bovendien ontbreken in deze planversie belangrijke elementen die relevant zijn voor de beschrijving van de uitvoering van het globaal afwegingskader, zoals de ruimtelijke configuratie van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de zoekzones.